

En kartläggning över förutsättningarna för en mer rationell remiss- och svarshantering

Att göra det omöjliga möjligt

Inom Nova Medical har det lagts ner ett stort arbete för att möjliggöra för alla våra beställare, oberoende av laboratoriespecialitet, de fördelar som elektroniska remisser och labdatasvar innebär. Just nu ser det ljusare ut för införande av datasvar än för en elektronisk analysbeställning. För de som redan har nåtts av framstegen vet vi att de har upplevt den elektroniska hanteringen som mycket positiv.

Trots en omfattande dato-risering av sjukvården så finns det fortfarande en stor pappershantering. Det kan vara upp till ett hundratal olika remisser och blanketter för en vanlig sjukhusklinik.

En stor del av dessa avser remisser som behövs för den laboratorieservice som krävs. Trots alla datorer ska remisserna fyllas i manuellt och när provsvaret från Nova Medical sedan kommer så innebär även detta för många ännu ett papper.

Dessutom ska provsvaret föras in för hand på en lablista eller in i en journal, kanske en datoriserad sådan.

Alla är säkert överens om att all denna pappershantering borde minska i takt med införande av datajournaler och datorisering av andra administrativa rutiner.

Remissen

Remissen är idag grunden för att beställarens önskemål kan uppfyllas och viktig information om patienten når på det viset laboratoriet.

För laboratoriet innebär informationen på remissen att analysen eller undersökningen kan ske optimalt och på ett sätt som bäst gagnar patienten.

Felaktigt ifyllda remisser eller remisser som saknar vitala uppgifter når varje dag alla laboratorier, däribland Nova Medical. I bästa fall kan nödvändiga kompletteringar ske genom att beställaren kontaktas av laboratoriet. I värsta fall måste prover kasseras och kanske tas om.

Grundlig kartläggning

När det gäller möjligheterna att överföra remissinformationen i elektronisk form från beställaren har Nova Medical gjort en grundlig kartläggning där förutsättningarna ur både Nova Medicals och kundernas synvinkel har undersökts.

På lång sikt finns stora möjligheter att införa elektronisk hantering av remisser, på kort sikt ser det dock mörkt ut.

- Problemet idag är inte Nova Medicals labdatasystem utan de datajournalssystem som finns implementerade i vården, eller i värsta fall inte finns alls, säger Nova Medicals IT-chef Urban Persson.

Han har haft kontakt med de olika landstingens IT-avdelningar och konstaterar att befintliga datajournalssystem, med något undantag, inte är förberedda för hantering av elektronisk remiss. Aktiviteten är heller inte stor för att möjliggöra detta i kommande versioner.

Det finns dock intresse på vissa håll och det finns planer på att genomföra försök inom vissa landsting.

Datasvar något närmare

När det gäller elektroniskt överförande av labsvar, så ser det något ljusare ut. Vinsterna är här minst lika stora som för införandet av elektronisk remiss. Svaren kan nå beställaren betydligt snabbare och på det viset kan värdefull vårdtid kortas ner och patienten besparas orolig väntan. Risken för fel vid manuellt överförande av svar försvinner, i synnerhet om beställaren har ett datajournalssystem som kan hantera elektroniska svar. Beställaren kan också få en bättre överblick över hur patientens tillstånd utvecklas och kan själv ta fram vital statistik för en retrospektiv överblick och bearbetning.

Olika förutsättningar

Förutsättningarna för införande av elektroniska labsvar för Nova Medicals kunder är mycket olika. Öppenvården har ett visst försprång framför den sjukhusanslutna vården. Några exempel:

- I Sörmland har alla vårdcentraler sedan flera år tillbaka datasvar för klinisk kemi. Datajournalssystemet, som är infört på samtliga vårdcentraler, heter BMS. Nova Medicals labdatasystemen skulle kunna leverera datasvar även för mikrobiologiska provsvar om BMS hade kunnat ta emot dessa.

För privatpraktiserande läkare har nödvändiga tekniska förberedelser gjorts för att möjliggöra leverans av datasvar från Nova Medical.

- I Stockholm lämnas datasvar från Nova Medical för både klinisk kemi och mikrobiologi idag, om än inte till samtliga kunder.

Där förekommer en mängd olika datajournalssystem och man använder en speciell s k EDI-funktion för att möjliggöra elektroniskt svarsöverförande.

Hoppingivande projekt

När det gäller datasvar till den sjukhusanslutna vården ser det mörkare ut.

Nova Medicals labdata-

system är förberedda för att hantera datasvar men i exempelvis journalssystemet BMS Cross som några sjukhuskliniker i Sörmland använder så finns det idag ingen möjlighet att ta emot elektroniska labsvar.

I Skaraborg använder den slutna vården delvis datajournalssystemet Melior och detta tycks ha vissa förutsättningar för att kunna hantera datasvar från olika lab-datasystem enligt den kartläggning som Nova Medical har gjort.

Sammanfattning

Sammanfattningsvis ser det just nu ljusare ut för datasvar än för en elektronisk analysbeställning.

Det vi vet idag är att det kommer att ta tid innan vi fullt ut utnyttjar datorernas möjligheter i sjukvården, i alla fall inom det laboratoriemedicinska området.

Vi vet också hur viktiga framstegen har upplevts för de som redan har nåtts av dem. Det är få inom exempelvis den sörmländska primärvården som vill gå tillbaka till papperssvar för klinisk kemi när man nu får svaren betydligt snabbare och enklare än förut.

Inom Nova Medical har det lagts ner ett stort arbete för att göra det möjligt för alla beställare att uppnå dessa fördelar oberoende av laboratoriespecialitet.

- Vi kommer att fortsätta att försöka göra det omöjliga möjligt, säger Nova Medicals IT-chef Urban Persson. Där det ser som mörkast ut försöker vi hitta alternativa sätt för att göra analysbeställning och svarshantering både säkrare och mer rationell.

Ska gagna hela vården

Det kvalitetstänkande som Nova Medical står för gäller även labdatasystem och kommunikationen till och från dessa.

- Det viktiga är att datorisering och ökad elektronisk kommunikation inte är ett mål i sig utan att det gagnar patienten och vården, avslutar han.

Steve Gräsberg

Instruktör